

Heti gazdasági figyelő – HORVÁTORSZÁG

I. GAZDASÁGI HÍREK

Horvát turisztikai előszezon

A horvát turisztikai szakemberek a hazai turistákon kívül leginkább német, szlovén, cseh és osztrák turistákkal számolnak a közelgő húsvéti ünnepekre. Az előszezon azonban feltehetően az ukrajnai háború miatt gyengébb lesz, mint azt a horvát idegenforgalmi ágazat egy hónappal korábban remélte. Az előfoglalások jelenlegi regionális eloszlását tekintve Isztria áll az élen 41%-os részesedéssel, öt Dalmácia és a horvát szigetek követi 30%-kal, míg a Kvarner-öbölbe a vendégek 19%-a várható. Az ország szárazföldi, illetve legdélibb területe 10%-os részarányával büszkélkedhet. Martina Nimac Kalcina, a Horvát Gazdasági Kamara keretein belül működő Családi Szállásközösségének munkatársa elmondta, hogy kisebb számú lemondás érkezett Amerikából, Németországból, Csehországból és Szlovákiából is. Az USA-ból egyébként is nagyon kevés foglalás érkezett, mert számukra Horvátország Európa térképén közel található Ukrajnához és Oroszországhoz. Hozzátette, hogy az Európai vendégek tudják, hogy a horvát tengerpart biztonságos, de a más kontinensekről érkezők számára egész Európa veszélyesnek tűnik.

Feltehetően tovább folytatódik az ingatlanárak növekedése

Az infláció csak tovább drágította a már így is magas ingatlanárakat Horvátországban. Tavaly még fennállt annak az esélye, hogy a földrengés okozta sokk és a nem elegendő ingatlankínálat után a piac normalizálódik. A szűk kínálat és a „pénzbőség” az ingatlanok további drágulásához vezetett, amit tovább generál a bankokban tartott megtakarítások értékvesztésétől való félelem. Ez a trend nem csak Horvátországban, hanem Európa-szerte érzékelhető. Bár az ingatlanvásárlás ésszerű megoldásnak tűnik, a lakóingatlanokba történő befektetés csak az értékmegőrzés céljából nyújt biztonságot, mert az éves szintű 3-5%-os megtérülés alacsonyabb a jelenlegi infláció mértékénél. Valamivel jobb a helyzet a kereskedelmi célú ingatlanok esetében, ahol a megtérülés 6,5-8% között mozog. Az árak tavaly évvégi 9%-os emelkedésére felfigyelt a Horvát Nemzeti Bank (HNB) is, és a bankoktól ún. a ciklikus tőkeerősítő védelmi mechanizmus alkalmazását kérte, az árak esése, vagy válság megjelenése esetére. A folyamat egyik legbizonytalanabb változó értékét a háztartások eladósodása jelenti, a kölcsönök odaítélésének relatív könnyű feltételei, valamint az Ingatlanforgalmazási és Közvetítői Ügynökség (Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama – APN) által támogatott kölcsönök következményeként. A szakértők szerint az ingatlanvásárlások több mint fele készpénzben történik, a vásárlók mintegy 30%-a pedig külföldi állampolgár.

A HAMAG-BICRO projekt értékelőket keres

A Horvát Kisvállalkozási, Innovációs és Befektetési Ügynökség (Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije – HAMAG-BICRO) partnereket keres projektek értékelésére és követésére. A HAMAG-BICRO április elsejétől a meglévő feladatai mellé új feladatot kapott a kormánytól: a vállalkozók földgazdálkodási programjának irányítását. Az ügynökség a már folyamatban lévő programok végrehajtását is külső partnerekkel együttműködésben végzi. Ez alkalommal a fent említett program értékelésére és követésére keres ilyen szolgáltatást nyújtó partnert, és a két éven át tartó tevékenységért 8,5 M kunát (1,13 M euró) hajlandó fizetni. A HAMAG-BICRO a külső partnercégek alkalmazásának szükségességét azzal magyarázza, hogy a kutatási, fejlesztési és innovációs projektek értékelése nagyon sajátos technikai-technológiai szakértelmet követel, úgy a kiválasztás, mint az eredmények értékelésének folyamatát illetően. A jelentkezéseket a jelenlegi pályázatra 2022. május 4-ig várják, az érdekelt partnereknek három kulcsfontosságú szakterülettel kell foglalkoznia: projekt kiválasztás, informatika és környezetvédelem.

Az AD Plastik oroszországi üzemei tovább folytatják működésüket

A solini AD Plastik gépjárműalkatrész gyártó vállalat 2 oroszországi üzeme készen áll a termelés folytatására. A gyártás az orosz-ukrán háború miatt bevezetett szankciók miatt állt le, ugyanis a legnagyobb partnereik, a Volkswagen (VW) és a Renault-Nissan ideiglenesen beszüntette oroszországi üzleti tevékenységét. Marinko Dosen, az AD Plastik Igazgatótanácsának elnöke elmondta, hogy a gyártás újraindítása azért lehetséges, mert szinte kizárólag az orosz piacon értékesítenek, így az üzemek gyakorlatilag teljesen önállóan működhetnek. A cégvezetés jelen pillanatban az üzemek pénzügyi stabilitásának és üzleti tevékenységük fenntarthatóságának biztosítására összpontosít. Dosen hangsúlyozta, hogy az AD Plastik oroszországi üzemei biztosították a cég éves bevételeinek 27%-át, az orosz piacon megvalósított bevétel pedig 2021-ben meghaladta a 305 M kunát (40,67 M euró).

Finanszírozási nehézségek miatt veszélybe került a Brodosplit hajógyár fennmaradása

Tomislav Debeljak, a samobori DIV Csoport tulajdonában lévő Brodosplit hajógyár Igazgatótanácsának elnöke szerint az orosz-ukrán háború következtében bevezetett szankciók miatt a cég fennmaradása is kérdésessé vált. A hajógyár ugyanis olyan nagy értékű projektek megvalósítására vállalkozott az elmúlt időszakban, amelyeknek finanszírozása a horvát tőkepiac korlátozott kapacitásai miatt az orosz VTB bank frankfurti székhelyű leányvállalatától, a VTB Europe banktól felvett hitelekkel történne. Tekintettel arra, hogy a VTB Europe a korlátozások bevezetésével teljesen beszüntette a valamennyi jóváhagyott hitel kifizetését, a Brodosplit cégvezetése a kormányhoz fordult azzal a javaslattal, hogy a VTB által jóváhagyott hitellel kapcsolatos kifizetéseket ideiglenesen vegye át az állami tulajdonban lévő Horvát Felújítási és Fejlesztési Bank (HBOR), de erre még nem érkezett válasz. A folyamatban lévő projektekbe a vállalat 60 M euró saját tőkét fektetett be, további pénzügyi kapacitása nincs, ezért a hajógyártást ideiglenesen leállította. Debeljak reményét fejezte ki, hogy a kormány elfogadható megoldást kínál majd a Brodosplitnek, mert ellenkező esetben a vállalat akár tönkre is mehet.

Az omisi Studenac vállalatnak kétszer annyi kiskereskedelmi üzlete lesz, mint a Konzumnak

Az omisi Studenac kereskedelmi láncnak - a kutinai Lonia felvásárlását követően - 1050 kiskereskedelmi boltja lesz, és így messze a legnagyobb kiskereskedelmi láncná válik Horvátországban. A Studenac cég tulajdonosa a lengyel Enterprise Investors, amely megvásárolta a Pan-pek pékárú forgalmazót, a zadari Sonikot, a poreci Istarske supermarket vállalatot, valamint a biogradi Bure láncot és legutóbb a dubrovnikai Pemo-t. Ez összesen 750 üzletet foglalt magában. A Studenacnak történt eladása előtt a Lonia összesen 300 élelmiszerboltot és nyolc kereskedelmi központot üzemeltetett, ami a Studenac eddigi eladási helyeinek számát 1050-re növeli. A Konzum jelenleg 608, többségében nagyobb önkiszolgáló, szuper- és hipermarkettel rendelkezik. Az eladási helyek száma szerint a harmadik legnagyobb lánc a spliti Tommy összesen 226, a negyedik a Spar 118 üzlettel, az ötödik pedig a Plodine 107-tel, öt pedig a Lidl követi 105-tel és a Kaufland 45 üzlettel.

1 M kuna (133.000 euró) kuna támogatásra pályázhatnak a zágráb megyei önkormányzatok

Zágráb megye nyilvános felhívás keretében összesen 9,4 M kuna (1,25 M euró) vissza nem térítendő összeg odaítélésére írt ki pályázatot infrastruktúra létesítmények építésére, valamint eszközök beszerzésére és karbantartására. A nyilvános felhívás jelentkezési határideje 2022. november 30. Damir Tomljenovic helyettes főispán bejelentette, hogy ez csak egyike a megye városait és településeit érintő nyilvános felhívásoknak, melyekkel javítani szeretnék a városi közmű infrastruktúrát, és ezáltal az életminőséget. A települési infrastruktúra javítására irányuló program célja a közlekedési infrastruktúra, a vízellátás és a szennyvízelvezetés hosszú távú fenntartható és területileg kiegyensúlyozott fejlesztése, valamint egy átfogó hulladékgazdálkodási rendszer kialakítása. Zágráb megye a jelentkező önkormányzat fejlettségi mutatójától függően 60-100%-os támogatást biztosít a projektekre, a támogatás maximális összege 1 M kuna (133.000 euró) lehet.

II. ENERGETIKAI HÍREK

Az INA megkezdte a földgázkitermelő platformjai szélerőművéinek feltérképezését

Az INA olajipari vállalat megkezdte az egy éves felmérési projektet, amelynek célja megállapítani a bezárásra váró földgázkitermelő platformok szélerőművéinek történő átalakításának gazdaságosságát. Az INA számára ez lehetővé tenné a már létező platformok további hasznosítását az általuk kitermelt földgázmező kimerülését követően. Az INA által működtetett Izabela Sjever és Ivana platformokon felszerelik a szükséges mérőműszereket, amely adatokkal fogják alátámasztani a cégvezetés döntését a szélerőmű létesítése mellett vagy ellen. A méréseket a zágrábi székhelyű Megajoule Adria vállalat végzi, az INA képviselői pedig a projekt értékéről nem kívántak nyilatkozni.

III. KORMÁNYHATÁROZATOK

A horvát kormány a 2022. március 31-én megtartott ülésen a következő gazdasági, illetve pénzügyi vonatkozású határozatokat hozta:

- Elfogadta a Külföldiek kötelező egészségügyi biztosításáról szóló törvény módosításának végleges tervezetét, amellyel a horvát jogba beépül a Tanács (EU) 2022/382 végrehajtási határozata (2022. március 4.) a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek Ukrajnából történő tömeges érkezés tényének a 2001/55/EK irányelv 5. cikke értelmében történő megállapításáról és átmeneti védelem bevezetéséről.
- Elfogadta a Bankletétbiztosítási rendszerről szóló törvény módosításának tervezetét, amellyel a horvát jogba teljes egészében beépül az Európai Parlament és a Tanács 2014/49/EU irányelve (2014. április 16.) a betétbiztosítási rendszerekről. Ugyanis, az Európai Bizottság 2021. szeptember 21-ei tájékoztatásában felhívta Horvátország figyelmét, hogy a jogszabályokba nem építette a fenti irányelvnek a kártalanítási összeg meghatározására, illetve az Unión belüli együttműködésre vonatkozó valamennyi rendelkezést. A kormány a törvénymódosítási javaslattal pótolja a hiányt.
- Elfogadta a Mezőgazdasági birtokok összevonásáról szóló törvény végleges tervezetét, amellyel fel kívánja gyorsítani a mezőgazdasági birtokok összevonási eljárását, ugyanis a 2015. óta hatályos törvény alapján egyetlen eljárás végrehajtására sem került sor.
- Elfogadta a COVID-19 világjárvány következményeivel sújtott tengerügyi, közlekedési és közlekedési infrastrukturális, valamint ezekhez kapcsolódó szektorok állami támogatásairól szóló program módosítását, amellyel a program érvényességi határidejét 2021. december 31-ről 2022. június 30-ára módosította. A program módosítása 2021. december 21-én megkapta az Európai Bizottság előzetes hozzájárulását.

Forrás: Magyarország Nagykövetsége, Horvátország